

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOON

Lp Kaja Kuris

kaja.kuris@favorte.ee

Teie 12.11.2024 nr

Meie 16.12.2024 nr 2.2-9/24/2921-3

Vastus selgitustaotlusele

Saime Teie pöördumise, milles soovite seoses ettevõttes kehtestatud isikuandmete kaitse regulatsioonidega mõningaid selgitusi.

Selgitame kõigepealt, et isikuandmete töötlemise seaduslikkuse, õigluse ja läbipaistvuse eest vastutab ja peab olema võimeline nende põhimõtete täitmist tõendama vastutav töötleja, so isik, kes on määranud isikuandmete töötlemise eesmärgid ja vahendid.

Muuhulgas peab andmetöötleja tagama isikuandmete töötlemise turvalisuse. Isikuandmete kaitse üldmäärus paneb andmetöötlejale kohustuse rakendada isikuandmete töötlemise turvalisuse tagamiseks asjakohaseid tehnilisi ja korralduslikke meetmeid. Millised meetmed on asjakohased, sõltub isikuandmete töötlemise laadist, ulatusest, kontekstist ja eesmärkidest, mistõttu ei saa neid üldiselt ette kirjutada, turvameetmete valik on andmetöötleja otsustada.

Alljärgnevalt vastame esitatud küsimustele.

1. Kas füüsilise isiku isikuandmeid ning isikuandmeid sisaldavaid lepinguid võib meiliga edastada ainult krüpteeritult?

Krüpteerimine kaitseb selle eest, et tundliku sisuga faile ei saaks kätte need, kel puudub nende saamiseks õigus. Seda, kas dokument on tundliku sisuga ja kas krüpteerimine on ainus võimalus tagada selle nähtavus üksnes neile, kel seda vaja, peab otsustama andmetöötleja konkreetsetest asjaoludest lähtudes. Võib-olla piisab sellest, kui korraldada dokumendihaldus nii, et dokumendi sisu näeks üksnes need, kel seda tööks tõesti vaja on.

2. Kas füüsiliste isikute isikuandmeid sisaldavad lepingud eraldiseisvana ei käi andmekaitse reeglite alla, aga kui ettevõtte peab digitaalset andmekogumit, siis isikuandmete kaitse reeglid kehtivad?

IKÜM põhjenduspunktis 15 on selgitatud, et füüsiliste isikute kaitse peaks olema tehnoloogiliselt neutraalne ega tohiks sõltuda kasutatud meetoditest. Kui isikuandmed sisalduvad andmete kogumis või kui nad hiljem kantakse andmete kogumisse, peaks füüsilisi isikuid kaitsma nii isikuandmete automatiseeritud kui ka automatiseerimata töötlemise puhul. Käesoleva määruse kohaldamisalasse ei peaks kuuluma sellised toimikud või toimikute kogumid, mis ei ole teatavate kriteeriumide kohaselt korrastatud, ega nende esilehed.

IKÜM ei täpsusta, mida mõeldakse automatiseeritud töötlemise all, kuid praktikas tähendab see seda, et igasugust digitaalsel kujul toimuvat isikuandmete töötlemist tuleb vaadelda kui automatiseeritud töötlust ja seega kuulub selline töötlus IKÜM kohaldamisalasse.¹ Sellist seisukohta toetab ka õiguskirjandus, kus on leitud, et isegi kui üks andmetöötlustoiming on kasvõi osaliselt sooritatud automatiseeritud vahendit kasutades, kuulub see IKÜM kohaldamisalasse. Seejuures IKÜM ei erista kuidagi automatiseeritud töötlemiseks kasutatavaid vahendeid nende keerukuse või muu

¹GDPR Hub art 2 kommentaarid, leitav https://gdprhub.eu/index.php?title=Article_2_GDPR#cite_note-2.

alusel, vaid piisavaks loetakse iga vahend, mis võimaldab kasvõi osaliselt isikuandmeid töödelda automatiseeritult. Seda eeldust tuleb tõlgendada laialt.²

On vähetõenäoline, et inimese ja ettevõtte vahel lepingu sõlmimisel ei kasutataks elektroonilisi vahendeid või et lepingut ei kanta mõnda ettevõtte korrastatud andmete kogumisse (nt läbi raamatupidamislike toimingute). Seega rakenduvad isikuandmeid sisaldavatele lepingutele isikuandmete kaitse reeglid isegi siis, kui leping on paber kandjal.

3. Kas paber kandjal leping on vaja säilitada lukustatud kapis või tulenevalt eelmises punktis toodust, ei ole see vajalik?

Kui lepingud sisaldavad isikuandmeid, siis rakenduvad nende säilitamisele kõik isikuandmete kaitse nõuded, sh turvalisuse nõue. See, kuidas ja kus hoitakse isikuandmeid sisaldavaid paberdokumente, on asutuse otsustada ja korraldada. Oluline on, et neile ei pääseks ligi isikud, kel selleks õigust pole ning tagatud oleks dokumentide säilimine.

4. Kui isik pöördub ettevõtte poole päringuga saada ülevaade tema isikuandmetega tehtud toimingutest, kas vastusena piisab toimingute kirjeldustest (kellele, millal ja mis eesmärgil on andmeid edastatud) või on kohustuslik logide esitamine?

See, millist teavet on inimesel õigus andmetöötlejalt saada, on reguleeritud IKÜM artiklis 15. Teave andmete edastamise kohta on ainult osa sellest, mille kohta inimesele teavet andma peab. Mida konkreetselt väljastama peab, sõltub ka sellest, mida inimene täpsemalt küsib – ta võib soovida tutvuda kogu artiklis 15 nimetatud teabega ja küsida töödeldavatest isikuandmetest koopiati aga võib piirduda ka nt sooviga saada teada, kellele tema andmeid on edastatud.

Logid annavad inimesele ülevaate, kes on tema andmeid vaadanud, muutnud, edastanud jne, et saaks kontrollida oma isikuandmete töötlemise õiguspärasust ja vajadusel esitada vastuväide, taotleda andmete parandamist, kustutamist või kaevata järelevalveasutusele. Logimine on üks osa andmetöötlemise läbipaistvusest.

Euroopa Kohus on leidnud, et füüsilisi isikuid puudutavate isikuandmete kogumine, kasutamine, lugemine või muu töötlemine ja nende andmete töötlemise ulatus praegu või tulevikus peaks olema nende jaoks läbipaistev.

Kohus märkis, et isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 15 lõiget 1 tuleb tõlgendada nii, et teave isiku isikuandmetega tutvumise toimingute kuupäevade ja eesmärgi kohta kujutab endast teavet, mida sellel isikul on õigus selle sätte alusel vastutavalt töötlejalt saada.³

Seega kuuluvad logid andmete hulka, mida isikul on õigus oma andmete töötlemise kohta saada.

5. Kas logide säilitamise tähtaeg on sama isikuandmete säilitamise tähtajaga?

Logide säilitamise tähtaja peab määrama andmetöötleja lähtudes logimise eesmärkidest. Logide säilitamise aeg ei pruugi kokku langeda isikuandmete säilitamise tähtaegadega.

Soovitame Teil tutvuda ka Andmekaitse Inspeksiooni kodulehel oleva [isikuandmete töötleja üldjuhendiga](#), kust võite leida vastuse mõnele oma küsimusele, abiks võib olla ka [lühikokkuvõtte andmeturbest](#).

Loodame, et meie selgitustest on abi.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Sirje Biin

jurist

peadirektori volitusel

² General Data Protection Regulation: Article-by-Article Commentary. Edited by Indra Spiecker Gen. Dohmann, Edited by Paul De Hert, 2023, art 2 kommentaarid.

³ Euroopa Kohtu 22.06.2023 otsus kohtuasjas [C-579/21](#)